

456. 3.

MEMORIE VAN TOELICHTING.

Inleiding.

Volgens artikel 389 van het Vredesverdrag van Versailles wordt tenminste eenmaal 's jaars eene Algemeene Conferentie gehouden van de leden der Internationale Arbeidsorganisatie.

Nadat in 1919 de eerste Algemeene Conferentie te Washington, en in 1920 de tweede Conferentie, in het bijzonder gewijd aan onderwerpen met betrekking tot zeelieden, te Genua had plaats gehad, werd in 1921 de derde Conferentie op 25 October bijeengeroepen te Genève, de stad, die door de vestiging van het Internationaal Bureau van den Arbeid bestemd schijnt de gastvrouw te zullen worden ook voor volgende internationale arbeidsconferenties.

De agenda der derde Conferentie bevatte eenige zeer belangrijke onderwerpen op het gebied van den landarbeid, met name de aanpassing op den landarbeid van een aantal maatregelen, die de Conferentie van Washington in den vorm van ontwerp-verdragen of van aanbevelingen voor industrie-arbeiders heeft opgesteld, en daarnevens verschillende andere onderwerpen, zooals de ontsmetting van door miltvuur besmette wol, het verbod van het gebruik van loodwit in verfstoffen, de wekelijksche rustdag in industrie en handel, het verbod van arbeid van jeugdige personen onder de 18 jaren als tremmer of stoker aan boord van schepen en het verplicht geneeskundig onderzoek van kinderen aan boord van schepen.

Aan de derde Conferentie namen 39 landen deel, t.w.:

Albanië, Australië, België, Bolivia, Brazilië, Bulgarije, Canada, Chili, China, Columbia, Cuba, Denemarken, Duitschland, Esthland, Engeland, Finland, Frankrijk, Griekenland, Guatemala, Britsch-Indië, Italië, Japan, Lethland, Luxemburg, Nederland, Noorwegen, Oostenrijk, Polen, Portugal, Rumenië, Rijk der Serven, Croaten en Slovenen, Siam, Spanje, Tsjecho-Slowakije, Uruguay, Venezuela, Zweden, Zwitserland, Zuid-Afrika.

Zooals bekend is, bestaat iedere afvaardiging, indien zij voltallig is, uit twee regeerings-afgevaardigden, een afgevaardigde vertegenwoordigende de werkgevers en een afgevaardigde vertegenwoordigende de arbeiders. Aan deze afgevaardigden kunnen technische raadslieden worden toegevoegd.

De Nederlandsche afvaardiging bestond uit:

a. afgevaardigden van de regeering:

dr. W. H. NOLENS, lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, hoogleeraar in de arbeidswetgeving aan de gemeentelijke universiteit te Amsterdam, voorzitter;

C. J. P. ZAALBERG, directeur-generaal van den Arbeid;

b. afgevaardigde van de werkgevers:

J. A. E. VERKADE, industrieel te Zaandam, voorzitter van de afdeling „Nederland” van de Internationale Organisatie van Industriele Werkgevers;

c. afgevaardigde van de arbeiders:

P. J. S. SERRARENS, lid van het bestuur van het Bureau voor de Roomsche-Katholieke Vakorganisatie;

d. technische raadslieden voor de behandeling van het loodwitvraagstuk:

1. van de afgevaardigden der Regeering: dr. C. VAN EYK, hoogleeraar aan de Koninklijke Militaire Academie te Breda;

2. van den afgevaardigde voor de werkgevers: H. W. VERSTEEVEN, voorzitter der Internationale Vereeniging van Loodwitfabrikanten;

3. van den afgevaardigde voor de arbeiders: H. J. TERWEY, voorzitter van den Christelijken Bouwarbeidersbond;

e. technische raadslieden voor de behandeling van de op de agenda ingeschreven onderwerpen betreffende bescherming van landarbeiders, ingeval de Conferentie zou besluiten tot behandeling van die onderwerpen:

1. van de afgevaardigden der Regeering: I. G. J. KAKEBEEKE, inspecteur van den Landbouw; P. L. KLEYBURG, landbouwkundige bij den Centralen Dienst der Arbeidsinspectie; mej. TH. MANSHOLT, directrice van de Rijkslandbouwhuishoudschool te De Rollecate;

2. van den afgevaardigde der werkgevers: prof. mr. P. A. DIEPENHORST, lid van de Eerste Kamer der Staten-Generaal, voorzitter van den Christelijken Boeren- en Tuindersbond in Nederland; dr. F. E. POSTHUMA, voorzitter van den Algemeenen Nederlandschen Zuivelbond; F. V. VALSTAR, voorzitter van de Vereeniging „Groep Veilingsvereeningen” uit den Nederlandschen Tuinbouwraad; J. TH. VERHEGGEN, voorzitter van den Nederlandschen Boerenbond;

3. van den afgevaardigde der arbeiders: M. EICHNER, secretaris van den Algemeenen Nederlandschen Bond van Land-, Tuin-, Veen- en aanverwante Vakarbeiders; P. HIEMSTRA, voorzitter van den Nederlandschen Bond van Arbeiders in het Landbouw-, Tuinbouw- en Zuivelbedrijf; A. J. LOERAKKER, voorzitter van den Nederlandschen Roomsche-Katholieken Bond van Bloemist-, Tuin-, Veen- en Landarbeiders „St. Deus Dedit”; R. SIEMONS, voorzitter van den Nederlandschen Christelijken Landarbeidersbond;

f. secretaris der afvaardiging: mr. A. M. JOEKES, referendaris aan het Departement van Arbeid.

De Fransche Regeering had, gebruik makende van de aan de regeeringen der aangesloten landen bij artikel 402 van het Vredesverdrag van Versailles toegekende bevoegdheid, bezwaar gemaakt tegen de plaatsing op de agenda van de onderwerpen betrekking hebbende op den landarbeid.

De onderwerpen, tegen de behandeling waarvan door eene regeering bezwaar is gemaakt, blijven nochtans volgens het evengenoemd artikel van het Vredesverdrag op de agenda geplaatst, indien de Conferentie met $\frac{2}{3}$ meerderheid van stemmen daartoe besluit.

Naar aanleiding van de door de Fransche Regeering geopperde bezwaren werd één der landbouw-onderwerpen, de aanpassing op den landarbeid van het ontwerp-verdrag van Washington betreffende de regeling van den arbeidsduur, door de Conferentie van de agenda afgevoerd, doch de andere landbouwonderwerpen bleven daarop gehandhaafd.

Een beknopt verslag van de Conferentie van den secretaris der Nederlandsche afvaardiging is als bijvoegsel van aflevering 12, jaargang 1921, van het Maandschrift voor het Centraal Bureau voor de Statistiek verschenen.

De Conferentie stelde een zevental ontwerp-verdragen vast zoomede acht aanbevelingen.

De ontwerp-verdragen betreffen:

1. den leeftijd, waarop kinderen mogen worden toegelaten tot arbeid in den landbouw;

2. het recht van vereeniging en vergadering van landarbeiders;

3. de schadeloosstelling voor ongevallen in den landbouw;

4. het gebruik van loodwit in verfstoffen;

5. de toepassing van den wekelijkschen rustdag in de industrie;

6. den minimum-leeftijd, waarop jeugdige personen mogen worden toegelaten tot het verrichten van arbeid als tremmer of stoker;

7. het verplicht geneeskundig onderzoek van kinderen en jeugdige personen werkzaam aan boord van schepen.

De ontwerp-verdragen worden in verband met het voorschrift van artikel 405, lid 5, van het Vredes-verdrag van Versailles, hierbij voorgelegd aan de Staten-Generaal.

Met betrekking tot de onder 2, 3, 6 en 7 genoemde ontwerp-verdragen wordt goedkeuring bij de wet voorgesteld, terwijl ten aanzien van de onder 4 en 5 genoemde ontwerp-verdragen voorgesteld wordt de Kroon te machtigen t. z. t. tot het ontwerp-verdrag toe te treden.

Met betrekking tot het onder 1 genoemd ontwerp-verdrag, waarvan de tekst met de Nederlandsche vertaling als bijlage aan deze Memorie is toegevoegd, kan een dergelijk voorstel niet worden gedaan.

Volgens artikel 1 toch van dit ontwerp-verdrag mogen kinderen beneden 14 jaren niet in dienst zijn of arbeid verrichten in landbouw-ondernemingen tenzij buiten de uren voor school-onderwijs bestemd.

Hoewel uit de behandeling op de Conferentie is op te maken, dat de bedoeling van het artikel is den landarbeid van kinderen onder de 14 jaren slechts te verbieden voor *leerplichtige* kinderen, het artikel, zooals dit ten slotte door de Conferentie is goedgekeurd, houdt een algemeen verbod in voor het verrichten van landarbeid voor kinderen beneden 14-jarigen leeftijd. Tegen de aanvaarding van een zoodanig algemeen verbod hebben ondergeteekenden overwegend bezwaar.

Een tweede bezwaar tegen de aanvaarding van het ontwerp-verdrag is gelegen in de bepaling van artikel 2.

Het artikel verleent de vrijheid om ten behoeve van praktische vakopleiding schooltijden en schooluren zoodanig te regelen, dat de kinderen voor lichten landarbeid gebruikt kunnen worden.

Nu is volgens de artikelen 13—15 der Leerplichtwet de Inspecteur van het Lager Onderwijs bevoegd aan kinderen, die de laatste zes maanden de school geregeld hebben bezocht, jaarlijks een verlof te verlenen van ten hoogste twee weken voor het verrichten van land- en tuinbouw-werkzaamheden.

Naar het oordeel van den Directeur van het Internationaal Arbeidsbureau, wiens oordeel ten deze is ingewonnen, is de regeling van het landbouwverlof niet in strijd met artikel 2 van het ontwerp-verdrag, omdat het kennelijk de bedoeling der Arbeidsconferentie is geweest den term „ten behoeve van praktische vakopleiding” in ruimen zin te interpreteren.

Na nauwgezette overweging evenwel zijn de ondergeteekenden tot de slotsom gekomen, dat de regeling van het landbouwverlof, waarvan zij opheffing niet wenschelijk achten, niet in overeenstemming is met den tekst van artikel 2, omdat het landbouwverlof ook om andere redenen, dan ten behoeve van vakopleiding kan worden verleend. Het is bovendien twijfelachtig of men het verlenen van landbouwverloven een „regeling van schooltijden en schooluren” kan noemen.

Op grond van het bovenstaande is de Regeering van oordeel, dat zij geen medewerking kan verlenen tot aanvaarding van het ontwerp-verdrag, zooals het thans luidt.

Elk der ontwerp-verdragen bevat een bepaling, volgens welke ieder Lid van de Internationale Arbeidsorganisatie, dat het verdrag bekrachtigt, zich verbindt om het toe te passen ten

aanzien van de koloniën en bezittingen, die geen volkomen zelfbestuur hebben, onder het tweërlei voorbehoud:

1°. dat het verdrag niet onuitvoerbaar zij ten gevolge van de plaatselijke omstandigheden;

2°. dat de wijzigingen, die noodzakelijk zijn om het verdrag te doen aanpassen aan de plaatselijke omstandigheden, daarin mogen worden aangebracht.

Bedoeld voorbehoud laat voldoende vrijheid om t. z. t. eene nadere beslissing te nemen ten aanzien van de toepassing van de ontwerp-verdragen op Nederlandsch-Indië, Suriname en Curaçao.

Evenals geschied is met de door de Arbeidsconferenties van Washington en Genua aangenomen aanbevelingen, zal terzake van de door de derde Conferentie opgestelde aanbevelingen een nota aan de Staten-Generaal worden aangeboden.

Ontwerp-verdrag betreffende het recht van vereeniging en vergadering van landarbeiders.

Het recht van vereeniging en vergadering, gewaarborgd bij artikel 9 der Grondwet en nader geregeld bij de wet van 22 April 1855, *Staatsblad* n°. 32, geldt in Nederland voor alle ingezetenen. Noch voor de arbeiders in het algemeen, noch voor de landarbeiders in het bijzonder gelden bijzondere beperkingen.

Er bestaat mitsdien geenerlei bezwaar tegen, toe te treden tot het hierbijgaande verdrag, volgens hetwelk aan alle personen werkzaam in den landbouw, dezelfde rechten van vereeniging en vergadering worden verzekerd, als aan de arbeiders in de industrie.

Een Nederlandsche vertaling van het ontwerp-verdrag is hierbij gevoegd.

De Minister van Arbeid, Handel en Nijverheid,
AALBERSE.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,
VAN KARNEBEEK.

De Minister van Koloniën,
DE GRAAFF.

*De Minister van Binnenlandsche Zaken
en Landbouw,*
CH. RUYS DE BEERENBROUCK.

De Minister van Justitie,
HEEMSKERK.

*De Minister van Onderwijs,
Kunsten en Wetenschappen*
J. TH. DE VISSER.

ONTWERP-VERDRAG BETREFFENDE HET RECHT VAN VEREENIGING EN VERGADERING
VAN LANDARBEIDERS.

De Algemeene Conferentie van de Internationale Organisatie van den Arbeid van den Volkenbond, door den Raad van Beheer van het Internationaal Arbeidsbureau bijeengeroepen te Genève en aldaar bijeengekomen op 25 October 1921, in hare derde zitting,

besloten hebbende verschillende voorstellen aan te nemen betreffende „het recht van vereeniging en vergadering van landarbeiders”, welk onderwerp een onderdeel uitmaakt van het 4e punt van de agenda der zitting en

besloten hebbende, dat deze voorstellen den vorm zullen aannemen van een ontwerp voor een internationaal verdrag, neemt het volgende ontwerp-verdrag aan, ter bekrachtiging door de leden van de Internationale Organisatie van den Arbeid, zulks overeenkomstig de bepalingen van deel XIII van het Verdrag van Versailles en van de overeenkomstige deelen der andere Vredesverdragen:

Artikel 1.

Ieder lid van de Internationale Organisatie van den Arbeid, dat dit verdrag bekrachtigt, verbindt zich aan alle personen, werkzaam in den landbouw, dezelfde rechten van vereeniging en vergadering te verzekeren als aan de arbeiders in nijverheids-ondernemingen en alle wettelijke of andere bepalingen, die deze rechten beperken ten aanzien van arbeiders in den landbouw, in te trekken.

Artikel 2.

De officieele bekrachtigingen van dit verdrag, overeenkomstig het bepaalde in deel XIII van het Verdrag van Versailles en de overeenkomstige deelen van de andere Vredesverdragen, zullen worden medegedeeld aan den Secretaris-Generaal van den Volkenbond en door hem worden ingeschreven.

Artikel 3.

Dit verdrag zal van kracht worden zoodra de bekrachtigingen van 2 leden van de Internationale Organisatie van den Arbeid door den Secretaris-Generaal zullen zijn ingeschreven.

Het zal slechts verbindend zijn voor de leden, die hunne bekrachtiging door den Secretaris-Generaal hebben doen inschrijven.

Vervolgens zal dit verdrag voor ieder der andere leden in werking treden op den datum waarop de bekrachtiging van dat lid door het Secretariaat zal zijn ingeschreven.

Art. 4.

Zoodra de bekrachtigingen van 2 leden der Internationale Organisatie van den Arbeid door het Secretariaat zijn ingeschreven, zal de Secretaris-Generaal van den Volkenbond van dit feit mededeeling doen aan alle leden van de Internationale Organisatie van den Arbeid. Hij zal hen eveneens in kennis stellen met de inschrijvingen van de bekrachtigingen, die hem later door andere leden der Organisatie zullen worden medegedeeld.

Artikel 5.

Behoudens het bepaalde in art. 3, verbindt ieder lid, dat dit verdrag bekrachtigt, zich om de bepalingen van art. 1 uiterlijk op 1 Januari 1924 in toepassing te brengen en zoodanige maatregelen te nemen als noodig zullen blijken om deze doeltreffend te doen zijn.

Artikel 6.

Ieder lid van de Internationale Organisatie van den Arbeid, dat dit verdrag bekrachtigt, verbindt zich om het toe te passen ten aanzien van zijn koloniën, bezittingen en protectoraten, overeenkomstig de bepalingen van art. 421 van het Vredesverdrag van Versailles en de overeenkomstige artikelen der andere Vredesverdragen.

Artikel 7.

Ieder lid, dat dit verdrag heeft bekrachtigd, kan het opzeggen na verloop van een termijn van tien jaren na den datum, waarop dit verdrag van kracht begint te worden, zulks bij een verklaring toegezonden aan den Secretaris-Generaal van den Volkenbond en door dezen in te schrijven. De opzegging wordt eerst van kracht een jaar nadat zij door het Secretariaat is ingeschreven.

Artikel 8.

De Raad van Beheer van het Internationaal Arbeidsbureau moet, tenminste eenmaal in de 10 jaren, aan de Algemeene Conferentie een verslag uitbrengen over de toepassing van dit verdrag en zal vaststellen, of het wenschelijk is de herziening of wijziging van dit verdrag op de agenda der Conferentie te plaatsen.

Artikel 9.

Zowel de Fransche als de Engelsche tekst van dit verdrag is authentiek.

PROJET DE CONVENTION CONCERNANT L'AGE
D'ADMISSION DES ENFANTS AU TRAVAIL DANS
L'AGRICULTURE.

La Conférence générale de l'Organisation internationale du Travail de la Société des Nations,

Convoquée à Genève par le Conseil d'administration du Bureau international du Travail et s'y étant réunie le 25 octobre 1921, en sa troisième session,

Après avoir décidé d'adopter diverses propositions relatives à l'emploi des enfants dans l'agriculture pendant les heures d'école obligatoires, question comprise dans le troisième point de l'ordre du jour de la session, et

Après avoir décidé que ces propositions prendraient la forme d'un projet de convention internationale,

adopte le Projet de Convention ci-après à ratifier par les Membres de l'Organisation internationale du Travail, conformément aux dispositions de la Partie XIII du Traité de Versailles et des Parties correspondantes des autres Traités de Paix:

Article 1.

Les enfants de moins de quatorze ans ne pourront être employés ou travailler dans les entreprises agricoles publiques ou privées ou dans leurs dépendances, qu'en dehors des heures fixées pour l'enseignement scolaire, et ce travail, s'il a lieu, doit être tel qu'il ne puisse nuire à leur assiduité à l'école.

Article 2.

Dans un but de formation professionnelle pratique, les périodes et les heures d'enseignement pourront être réglées de manière à permettre d'employer les enfants à des travaux agricoles légers et, en particulier, à des travaux légers de moisson. Toutefois, le total annuel de la période de fréquentation scolaire ne pourra être réduit à moins de huit mois.

Article 3.

Les dispositions de l'article 1 ne s'appliqueront pas aux travaux effectués par les enfants dans les écoles techniques pourvu que ces travaux soient approuvés et contrôlés par l'autorité publique.

Article 4.

Les ratifications officielles de la présente Convention dans les conditions prévues à la Partie XIII du Traité de Versailles et aux Parties correspondantes des autres Traités de Paix seront communiquées au Secrétaire général de la Société des Nations et par lui enregistrées.

Article 5.

La présente Convention entrera en vigueur dès que les ratifications de deux Membres de l'Organisation internationale du Travail auront été enregistrées par le Secrétaire général.

Elle ne liera que les Membres dont la ratification aura été enregistrée au Secrétariat.

Par la suite, cette Convention entrera en vigueur pour chaque Membre à la date où sa ratification aura été enregistrée au Secrétariat.

DRAFT CONVENTION CONCERNING THE AGE
FOR ADMISSION OF CHILDREN TO EMPLOYMENT
IN AGRICULTURE.

The General Conference of the International Labour Organisation of the League of Nations,

Having been convened at Geneva by the Governing Body of the International Labour Office, and having met in its Third Session on 25 October 1921, and

Having decided upon the adoption of certain proposals with regard to the employment of children in agriculture during compulsory school hours, which is included in the third item of the agenda of the Session, and

Having determined that these proposals shall take the form of a draft international convention,

adopts the following Draft Convention for ratification by the Members of the International Labour Organisation, in accordance with the provisions of Part XIII of the Treaty of Versailles and of the corresponding Parts of the other Treaties of Peace:

Article 1.

Children under the age of fourteen years may not be employed or work in any public or private agricultural undertaking, or in any branch thereof, save outside the hours fixed for school attendance. If they are employed outside the hours of school attendance, the employment shall not be such as to prejudice their attendance at school.

Article 2.

For purposes of practical vocational instruction the periods and the hours of school attendance may be so arranged as to permit the employment of children on light agricultural work and in particular on light work connected with the harvest, provided that such employment shall not reduce the total annual period of school attendance to less than eight months.

Article 3.

The provisions of Article 1 shall not apply to work done by children in technical schools, provided that such work is approved and supervised by public authority.

Article 4.

The formal ratifications of this Convention under the conditions set forth in Part XIII of the Treaty of Versailles and of the corresponding Parts of the other Treaties of Peace, shall be communicated to the Secretary-General of the League of Nations for registration.

Article 5.

This Convention shall come into force at the date on which the ratifications of two Members of the International Labour Organisation have been registered by the Secretary-General.

It shall be binding only upon those Members whose ratifications have been registered with the Secretariat.

Thereafter, the Convention shall come into force for any Member at the date on which its ratification has been registered with the Secretariat.

Article 6.

Aussitôt que les ratifications de deux Membres de l'Organisation internationale du Travail auront été enregistrées au Secrétariat, le Secrétaire général de la Société des Nations notifiera ce fait à tous les Membres de l'Organisation internationale du Travail. Il leur notifiera également l'enregistrement des ratifications qui lui seront ultérieurement communiquées par tous autres Membres de l'Organisation.

Article 7.

Sous réserve des dispositions de l'article 5, tout Membre qui ratifie la présente Convention s'engage à appliquer les dispositions des articles 1, 2 et 3 au plus tard le 1er janvier 1924 et à prendre telles mesures qui seront nécessaires pour rendre effectives ces dispositions.

Article 8.

Tout Membre de l'Organisation internationale du Travail qui ratifie la présente Convention s'engage à l'appliquer à ses colonies, possessions et protectorats, conformément aux dispositions de l'article 421 du Traité de Versailles et des articles correspondants des autres Traités de Paix.

Article 9.

Tout Membre ayant ratifié la présente Convention peut la dénoncer à l'expiration d'une période de dix années après la date de la mise en vigueur initiale de la Convention par un acte communiqué au Secrétaire général de la Société des Nations et par lui enregistré. La dénonciation ne prendra effet qu'une année après avoir été enregistrée au Secrétariat.

Article 10.

Le Conseil d'administration du Bureau international du Travail devra, au moins une fois tous les dix ans, présenter à la Conférence générale un rapport sur l'application de la présente Convention et décidera s'il y a lieu d'inscrire à l'ordre du jour de la Conférence la question de la révision ou de la modification de la dite Convention.

Article 11.

Les textes français et anglais de la présente Convention feront foi l'un et l'autre.

Article 6.

As soon as the ratifications of two Members of the International Labour Organisation have been registered with the Secretariat, the Secretary-General of the League of Nations shall so notify all the Members of the International Labour Organisation. He shall likewise notify them of the registration of ratifications which may be communicated subsequently by other Members of the Organisation.

Article 7.

Subject to the provisions of Article 5, each Member which ratifies this Convention agrees to bring the provisions of Articles 1, 2 and 3 into operation not later than 1 January 1924 and to take such action as may be necessary to make these provisions effective.

Article 8.

Each Member of the International Labour Organisation which ratifies this Convention engages to apply it to its colonies, possessions and protectorates, in accordance with the provisions of Article 421 of the Treaty of Versailles and of the corresponding Articles of the other Treaties of Peace.

Article 9.

A Member which has ratified this Convention may denounce it after the expiration of ten years from the date on which the Convention first comes into force, by an act communicated to the Secretary-General of the League of Nations for registration. Such denunciation shall not take effect until one year after the date on which it is registered with the Secretariat.

Article 10.

At least once in ten years, the Governing Body of the International Labour Office shall present to the General Conference a report on the working of this Convention and shall consider the desirability of placing on the agenda of the Conference the question of its revision or modification.

Article 11.

The French and English texts of this Convention shall both be authentic.

ONTWERP-VERDRAG BETREFFENDE DEN LEEFTIJD WAAROP KINDEREN MOGEN WORDEN
TOEGELATEN TOT ARBEID IN DEN LANDBOUW.

De Algemeene Conferentie van de Internationale Organisatie van den Arbeid van den Volkenbond, door den Raad van Beheer van het Internationaal Arbeidsbureau bijeengeroepen te Genève en aldaar bijeengekomen op 25 October 1921, in hare derde zitting,

besloten hebbende verschillende voorstellen aan te nemen betreffende „den arbeid van kinderen in den landbouw tijdens de uren van verplicht schoolbezoek”, welk onderwerp een onderdeel uitmaakt van het 3de punt van de agenda der zitting en

besloten hebbende, dat deze voorstellen den vorm zullen aannemen van een ontwerp voor een internationaal verdrag, neemt het volgende ontwerp-verdrag aan, ter bekrachtiging door de leden van de Internationale Organisatie van den Arbeid, zulks overeenkomstig de bepalingen van deel XIII van het Verdrag van Versailles en van de overeenkomstige deelen der andere Vredesverdragen:

Artikel 1.

Kinderen beneden 14 jaren mogen niet in dienst zijn of arbeid verrichten in landbouwondernemingen, hetzij van de overheid of van particulieren of in de aanhoorigheden daarvan, tenzij buiten de uren voor schoolonderwijs bestemd en deze arbeid moet, indien hij plaats heeft, van zoodanigen aard zijn, dat hij hun regelmatig schoolbezoek niet kan schaden.

Artikel 2.

Ten behoeve van practische vakopleiding kunnen schooltijden en uren zoodanig geregeld worden, dat de kinderen voor lichte landbouwwerkzaamheden gebruikt kunnen worden, in het bijzonder voor lichte oogstwerkzaamheden.

De geheele schooltijd per jaar mag evenwel niet tot minder dan 8 maanden worden teruggebracht.

Artikel 3.

De bepalingen van artikel 1 zijn niet van toepassing op werkzaamheden van kinderen in vakscholen, mits deze werkzaamheden geschieden onder goedkeuring en toezicht van de overheid.

Artikel 4.

De officieele bekrachtigingen van dit verdrag, overeenkomstig het bepaalde in deel XIII van het Verdrag van Versailles en de overeenkomstige deelen van de andere vredesverdragen, zullen worden medegedeeld aan den secretaris-generaal van den Volkenbond en door hem worden ingeschreven.

Artikel 5.

Dit verdrag zal van kracht worden zoodra de bekrachtigingen van 2 leden van de Internationale Organisatie van den Arbeid door den secretaris-generaal zullen zijn ingeschreven.

Het zal slechts verbindend zijn voor de leden, die hunne bekrachtiging door den secretaris-generaal hebben doen inschrijven.

Vervolgens zal dit verdrag voor ieder der andere leden in werking treden, op den datum, waarop de bekrachtiging van dat lid door het secretariaat zal zijn ingeschreven.

Artikel 6.

Zoodra de bekrachtigingen van 2 leden der Internationale Organisatie van den Arbeid door het secretariaat zijn ingeschreven, zal de secretaris-generaal van den Volkenbond van dit feit mededeeling doen aan alle leden van de Internationale Organisatie van den Arbeid. Hij zal hen eveneens in kennis stellen met de inschrijvingen van de bekrachtigingen, die hem later door andere leden der organisatie zullen worden medegedeeld.

Artikel 7.

Behoudens het bepaalde in artikel 5, verbindt ieder lid, dat dit verdrag bekrachtigt, zich om de bepalingen van de artikelen 1—3 uiterlijk op 1 Januari 1924 in toepassing te brengen en zoodanige maatregelen te nemen als noodig zullen blijken om deze doeltreffend te doen zijn.

Artikel 8.

Ieder lid van de Internationale Organisatie van den Arbeid, dat dit verdrag bekrachtigt, verbindt zich om het toe te passen ten aanzien van zijn koloniën, bezittingen en protectoraten, overeenkomstig de bepalingen van artikel 421 van het Vredesverdrag van Versailles en de overeenkomstige artikelen der andere vredesverdragen.

Artikel 9.

Ieder lid, dat dit verdrag heeft bekrachtigd, kan het opzeggen na verloop van een termijn van tien jaren na den datum, waarop dit verdrag van kracht begint te worden, zulks bij een verklaring toegezonden aan den secretaris-generaal van den Volkenbond en door dezen in te schrijven. De opzegging wordt eerst van kracht een jaar nadat zij door het secretariaat is ingeschreven.

Artikel 10.

De Raad van Beheer van het Internationaal Arbeidsbureau moet, tenminste eenmaal in de tien jaren, aan de Algemeene Conferentie een verslag uitbrengen over de toepassing van dit verdrag en zal vaststellen, of het wenschelijk is de herziening of wijziging van dit verdrag op de agenda der conferentie te plaatsen.

Artikel 11.

Zoowel de Fransche als de Engelsche tekst van dit verdrag is authentiek.